

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Τηλ. επικ.: 210 7767 023
Email koinovouleftikos@justice.gov.gr

Αθήνα, 21- 08 - 2018

Αρ. Πρωτ.: 417

Προς:

Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Εξωτερικών
2. Βουλευτή: κ. Στ. Καλαφάτη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας
της Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 6785/12-06-2018

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 6785/12-06-2018 Ερώτησης, που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής κ. Στ. Καλαφάτης, με θέμα: «Η δραματική καθυστέρηση υιοθέτησης από την κυβέρνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού επιδρά αρνητικά στην αντιμετώπιση του φαινομένου της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών», σας γνωρίζουμε – κατά λόγο αρμοδιότητας - τα ακόλουθα:

Τα τελευταία τρία χρόνια η Ελληνική Πολιτεία έθεσε στην κορυφή των προτεραιοτήτων της τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του φαινομένου της σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων. Συγκεκριμένα:

- Ψηφίστηκε ο ν. **4478/2017** με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2012/29/ΕΕ για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και με τον οποίο συνιστώνται στις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Πειραιά, Πατρών και Ηρακλείου Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων – **«Σπίτια του Παιδιού»**.
- Κυρώθηκε η **Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης** με την οποία, μεταξύ άλλων, τροποποιήθηκε ο ν. 3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Επίσης, καταργήθηκε η αναχρονιστική και κατακριτέα διάταξη περί παύσης της ποινικής δίωξης κατά του δράστη αποπλάνησης ανηλίκου κάτω των 15 ετών, εάν μεταξύ του δράστη και του θύματος τελέστηκε γάμος. Το άρθρο 339 παρ. 3 ΠΚ προέβλεπε ως προϋπόθεση παύσης της ποινικής δίωξης την τέλεση γάμου με αποτέλεσμα, όχι μόνο να διαπράττεται ασέλγεια σε βάρος παιδιού κάτω των 15 ετών, αλλά αυτό το παιδί να εξαναγκάζεται και σε γάμο.
- Έχει συσταθεί νομοπαρασκευαστική επιτροπή για την **αναθεώρηση του οικογενειακού δικαίου** με έμφαση στην προστασία των παιδιών στο πλαίσιο του οικογενειακού δικαίου.

Πιο αναλυτικά:

Η Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΥΔΔΑΔ), έχει ολοκληρώσει την εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού για την περίοδο 2018-2020, το οποίο έχει ως κύριο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της ζωής των παιδιών στην Ελλάδα και την αποτελεσματική προάσπιση των δικαιωμάτων τους. Πρόκειται για μία εθνική στρατηγική που εκτείνεται σε ένα ευρύ φάσμα της κυβερνητικής πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη στατιστικά στοιχεία και έχοντας εξασφαλίσει διϋπουργικό συντονισμό και τη συμμετοχή όλων των αρμόδιων φορέων στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των σχετικών δράσεων τους.

Η Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κάλεσε πρώτα φορείς της κοινωνίας των πολιτών προκειμένου να υποβάλουν γραπτές παρατηρήσεις επί του Εθνικού Σχεδίου και εν συνεχεία με αυτούς τους φορείς διεξήχθη διαβούλευση στις 31 Μαΐου 2018.

Σημειώνεται, περαιτέρω, ότι το προσχέδιο που είχε εκπονηθεί από την προηγούμενη κυβέρνηση παρουσίαζε αδυναμίες και ελλείψεις, όπως προκύπτει και από τις σχετικές παρατηρήσεις της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Ε.Δ.Α.), γι' αυτό το λόγο το Εθνικό Σχέδιο Δράσης έχριζε λεπτομερούς επανεξέτασης και ριζικής αναδιαμόρφωσης. Καταβάλαμε μεγάλη προσπάθεια προκειμένου να καταλήξουμε σε μία νέα βελτιωμένη εκδοχή του στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα, λαμβάνοντας υπόψη τις ως άνω παρατηρήσεις της Ε.Ε.Δ.Α. καθώς και τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για το περιεχόμενο ενός Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Να τονιστεί ασφαλώς και η ανάγκη επικαιροποίησης των συνεισφορών (δράσεων) των εμπλεκόμενων φορέων και Υπουργείων.

Ήδη, πολλές από τις δράσεις που περιλαμβάνονται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης είναι σε εξέλιξη, με κυριότερες:

- τη δράση του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων για την ένταξη των προσφυγοπαίδων στην εκπαίδευση, δράση που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης και την αποτελεσματική ένταξη των προαναφερθέντων μαθητών στο εκπαιδευτικό σύστημα,
- την ψήφιση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την προώθηση της αναδοχής και υιοθεσίας,
- το υπό ψήφιση νομοσχέδιο του ιδίου ως άνω Υπουργείου σχετικά με την επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων,
- την ίδρυση των Αυτοτελών Γραφείων Προστασίας Ανηλίκων Θυμάτων: τα **«Σπίτια του Παιδιού»**, σύμφωνα με τον προαναφερόμενο ν. 4478/2017. Πρόκειται για νέες δομές, εντός της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής του Υπουργείου Δικαιοσύνης,

Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στις πέντε μεγαλύτερες πόλεις (Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Πάτρα, Ηράκλειο). Ωστόσο, ασκούν αρμοδιότητες σε ολόκληρη την Εφετειακή Περιφέρεια, με αποτέλεσμα τη μεγαλύτερη δυνατή γεωγραφική κάλυψη των δικαστηρίων της χώρας. Θα διαθέτουν ειδικούς χώρους (μονόδρομος καθρέπτης, σύστημα βιντεοσκοπήσης της κατάθεσης, σύστημα ενδοεπικοινωνίας μεταξύ του δικαστικού λειτουργού και του παιδοψυχολόγου που θα διενεργεί τη συνέντευξη) και εξειδικευμένο προσωπικό (παιδοψυχίατρο, παιδοψυχολόγο, κοινωνικό λειτουργό). Στο άρθρο 74 του συγκεκριμένου νόμου περιγράφονται αναλυτικά οι αρμοδιότητες των ανωτέρω Αυτοτελών Γραφείων.

Η σημαντικότερη αρμοδιότητά τους είναι ότι εκεί θα διενεργείται η εξέταση του παιδιού θύματος ή μάρτυρα σεξουαλικών εγκλημάτων κατά την ποινική διαδικασία. Η εν λόγω διαδικασία περιγράφεται στο άρθρο 226 Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και προβλέπει τη διεπιστημονική συνεργασία των προανακριτικών, ανακριτικών και δικαστικών αρχών με ψυχολόγους, ψυχιάτρους και κοινωνικούς λειτουργούς. Η δικανική εξέταση του ανηλίκου θα διενεργείται από τους προανακριτικούς υπαλλήλους και τους δικαστικούς λειτουργούς δια παιδοψυχίατρο ή ψυχολόγου. Η κατάθεση του ανηλίκου θα συντάσσεται εγγράφως και θα καταχωρίζεται σε ηλεκτρονικό οπτικοακουστικό μέσο, ενώ η ηλεκτρονική προβολή της κατάθεσης του ανηλίκου θα αντικαθιστά τη φυσική παρουσία του στα επόμενα στάδια της διαδικασίας.

Στόχος των παραπάνω μέτρων είναι: α) η επίτευξη φιλικότερης προς τα παιδιά Δικαιοσύνης, β) η αποφυγή της δευτερογενούς θυματοποίησης του παιδιού, γ) η αποφυγή πολλαπλών καταθέσεων, δ) η εξακρίβωση της αλήθειας με φιλικό προς το παιδί τρόπο, ε) η εφαρμογή διατάξεων που είχαν παραμείνει κενό γράμμα εδώ και μια δεκαετία, στ) η ενίσχυση του ρόλου του παιδοψυχολόγου και η συναισθηματική και ψυχολογική υποστήριξη του παιδιού, ζ) η εκπαίδευση και αξιοποίηση δημοσίων λειτουργών μέσω της Κινητικότητας, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούνται λιγότερο οι ιδιώτες πραγματογνώμονες και η) η βελτίωση της απονομής της δικαιοσύνης και η προστασία του κατηγορουμένου, καθώς μπορεί να εκτιμηθεί καλύτερα η κατάθεση του παιδιού και η αλήθεια των λεγομένων του.

Επιπλέον των ανωτέρω, το Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο για την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων (Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α.), που ιδρύθηκε με το νόμο 3860/2010, αξιοποιώντας τη δυνατότητα που του παρέχει ο νόμος να εισηγείται προτάσεις και να γνωμοδοτεί στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για θέματα πρόληψης και αντιμετώπισης της θυματοποίησης των ανηλίκων, έχει επιφορτιστεί με τη σύνταξη του Σχεδίου Υπουργικής Απόφασης για τις μεθόδους, προδιαγραφές, διαμόρφωση εγκαταστάσεων κλπ των Σπιτιών του Παιδιού.

Εργάζεται ήδη επί του Σχεδίου της Υπουργικής Απόφασης και έχει ήδη θέσει τις προδιαγραφές που θα πρέπει να έχουν οι εγκαταστάσεις. Επίσης, πραγματοποιήθηκε επιμορφωτική επίσκεψη εργασίας Εισαγγελέως και στελέχους της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων, μελών του Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α., σε πρότυπη δομή του εξωτερικού, συγκεκριμένα στην Κροατία, για την παροχή τεχνογνωσίας.

Σχετικά με τους χώρους στέγασης των ως άνω δομών, διερευνάται σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης & Κοινωνικής Αλληλεγγύης το ενδεχόμενο να αξιοποιηθούν ακίνητα του Δημοσίου, ενώ στελέχη του Υπουργείου μας έχουν επισκεφθεί συγκεκριμένα ακίνητα. Ήδη, για τις υπηρεσίες της Αθήνας και του Πειραιά, έχουν εξευρεθεί κατάλληλα ακίνητα του Δημοσίου.

Επιπλέον, τα «Σπίτια του Παιδιού», έχουν ενταχθεί στον 1ο κύκλο του 2018 του Ενιαίου Συστήματος Κινητικότητας και βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαδικασίες για την πλήρωση των θέσεων προσωπικού, καθώς έχει εκδηλωθεί μεγάλο ενδιαφέρον.

Περαιτέρω, εξετάζεται η υποβολή πρότασης για χρηματοδότηση σε προγράμματα ΕΣΠΑ και REC (Πρόγραμμα «Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια») με αντικείμενο: α) την επιμόρφωση των εμπλεκομένων επαγγελματιών (παιδοψυχολόγων, παιδοψυχιάτρων, επιμελητών ανηλίκων), των προανακριτικών υπαλλήλων και των δικαστικών λειτουργών, σύμφωνα και με το άρθρο 70 του ν. 4478/2017, β) κατάρτιση ενημερωτικού και εκπαιδευτικού υλικού και γ) δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης.

Επιπροσθέτως, με το άρθρο 8 του ν. 4491/2017 συνίσταται συλλογικό όργανο με την ονομασία «Εθνικός Μηχανισμός Εκπόνησης, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Σχεδίων Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού», το οποίο υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΥΔΔΑΔ. Για τη σύνθεση του ως άνω συλλογικού οργάνου εκκρεμεί ο ορισμός εκπροσώπων από τους αρμόδιους Υπουργούς και φορείς, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο αρ. 9 του ν. 4491/2017. Έχει ήδη διαβιβαστεί έγγραφο από το Υπουργείο μας προς τους ανωτέρω, προκειμένου να μας υποδείξουν τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη του Εθνικού Μηχανισμού με γνώμονα την αρμοδιότητά τους σε θέματα που σχετίζονται με τα δικαιώματα των παιδιών.

Όσον αφορά στο Πρωτόκολλο Διερεύνησης, Διάγνωσης και Διαχείρισης κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών που έχει δημιουργήσει το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, σημειώνεται ότι το εν λόγω πρωτόκολλο δεν είναι θεσμικά κατοχυρωμένο.

Το Κεντρικό Επιστημονικό Συμβούλιο για την αντιμετώπιση της θυματοποίησης και της εγκληματικότητας των ανηλίκων (Κ.Ε.Σ.Α.Θ.Ε.Α) βρίσκεται στη διαδικασία κατάρτισης ενός έγκυρου και δομημένου πρωτοκόλλου για τη δικανική εξέταση ανηλίκων θυμάτων, ως παράρτημα στην Απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που ήδη καταρτίζεται, όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με την εξουσιοδοτική

διάταξη του άρθρου 74 παρ. 3 Ν. 4478/2017. Υπηρετεί ένα διττό σκοπό: αφενός μεν την αποφυγή του κινδύνου της δευτερογενούς θυματοποίησης των ανήλικων, αφετέρου δε την ανεύρεση της ουσιαστικής αλήθειας.

Αναλυτικότερα, προβλέπει τη μεθοδολογία της δικανικής εξέτασης, τα στάδιά της, τους κανόνες που τη διέπουν και το χρόνο της διάρκειά της. Επιπρόσθετα, προβλέπει τον τρόπο διερεύνησης των ισχυρισμών κακοποιημένων παιδιών ειδικών κατηγοριών λόγω της αυξημένης τους ευαλωτότητας, είτε γιατί παρουσιάζουν ιδιαίτερες μειονεξίες (π.χ της όρασης, της ακοής, του λόγου, της νοημοσύνης, της κίνησης, της επικοινωνίας, της συμπεριφοράς κ.ά), είτε γιατί προέρχονται από διαφορετικό πολιτισμικό πλαίσιο.

Η - για πρώτη φορά για την ελληνική έννομη τάξη - σύνταξη ενός δομημένου πρωτοκόλλου δικανικής εξέτασης θυματοποιημένων παιδιών, αποτελεί μια εξαιρετικής σημασίας τομή στο πεδίο της Δικαιοσύνης καθώς θα αποφεύγεται η λήψη πολλαπλών καταθέσεων από διαφορετικά κάθε φορά άτομα με διαφορετική κάθε φορά μεθοδολογία, θα συμβάλλει καθοριστικά στην εκμείευση αξιόπιστων καταθέσεων, την ανάκληση σημαντικού όγκου πληροφοριών και λεπτομερειών και τον εντοπισμό αναληθών ισχυρισμών. Προβλέπεται δε η τακτική επικαιροποίηση του πρωτοκόλλου με βάση τις επιστημονικές εξελίξεις καθώς και η εξειδικευμένη εκπαίδευση των επαγγελματιών.

Τέλος, αναφορικά με το 3ο ερώτημα, σημειώνεται ότι η Ελλάδα σε όλες τις σχετικές εκθέσεις, τις οποίες υποβάλλει στις αντίστοιχες επιτροπές των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, μνημονεύει το υπό εκπόνηση Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Παιδί.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ Ν. ΚΟΝΤΟΝΗΣ**

Αριθμός σελίδων εγγράφου: 5
Αριθμός σελίδων συνημμένων: 0
Σύνολο σελίδων: 5